

Kyrkomötet
Motion 2017:x
av Berth Löndahl & Leif Nordlander

Språkliga revideringar i kyrkohandboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att låta göra en språklig revidering av förslaget till kyrkohandbok för att undvika banala fraser och tidstypiska signalord.

Motivering

Kritiken mot språket i handboksförslaget har varit påtaglig. I en artikel i Kyrkans Tidning 6/2017 redovisas hur artiklar om språket i handboken förhållit sig. Då är det uppseendeväckande att av ca 130 artiklar var ca 90 negativa och ca 40 neutrala. *Ingen* var positiv. Utfallet talar för sig självt och är värt att reflektera över.


Kyrkohandboksförslaget har stor språklig bredd med mer eller mindre gott resultat. Goda formuleringar med såväl historisk som ekumenisk bredd och teologiskt välformulerade finns det mycket av. Annat håller dock inte måttet för ett gott språk utan liknar närmast banala fraser. Som spontana formuleringar av prästen fungerar de kanske bra, som i kyrkohandboken stadfästa formuleringar är de mer tveksamma. Av kyrkohandbokens språk måste krävas att det har slitsstyrka, teologisk halt, en viss tidlöshet och att tidstypiska signalord och banala fraser undviks. De senare förlorar snabbt sin fräschör, varför det förslag till kyrkohandbok som nu föreligger, lär åldras i förtid om det skulle antas.

Här kan endast ges ett par exempel på formuleringar, som fungerar som tillkomna i stunden men inte för en handbok som ska ha giltighet och bärkraft under lång tid och i hela Svenska kyrkan. Ett exempel är Per Harlings i och för sig fina visa "Du är helig, du är hel" (nr 709 i psalmbokstillägget) som ett alternativt *Sanctus* (Helig alt 4), men dels är det tveksamt om orden tål att slitas på (är den inte redan utsliten?), dels försvinner *Benedictus* ("Välsignad vare han som kommer i Herrens namn"). Ett annat exempel är inledningsord alternativ 5, ett på sina håll i och för sig använt inslag men håller det i längden? Exemplet skulle kunna mångfaldigas.

Alltför många av de nyskrivna texterna visar en kyrka på reträtt, som saknar tillit till kraften i mässan och vars känsla för heligheten blivit osäker. Det blir en kyrka vars gudstjänster smyger fram i filtofflor, rädd att säga någonting som säger någonting. Men språket måste andas helighet och bäras av tidlöshet därför att Gud är helig, att kyrkan handlar sakramentalt och hennes historia sträcker sig genom tvåtusen år i det förflutna och i framtiden intill den dag då Kristus kommer åter. Liturgin är, som någon har sagt, "till för att samtidigt uppenbara och dölja Gud". Den bör ha, som Basileios den store visade på, en "avsiktlig gåtfullhet".

Mot 2017:x

Bunkeflø, Malmö och Vara 11 juli 2017


Berth Löndahl
Frimodig kyrka

Leif Nordlander
Frimodig kyrka